

BESZÁMOLÓ
az MTA Táncstudományi Munkabizottsága 2014. évi működéséről

I. A munkabizottság összetételének alakulása

A munkabizottság 2014. január 1-jén 24 *rendes tagból* állt. Elnök: Andrásfalvy Bertalan DSc; titkárok: Bolvári-Takács Gábor PhD és Felföldi László PhD; tanácsadó: Vitányi Iván DSc; tagok: Angelus Iván PhD, Barna Gábor DSc, Beke László CSc, Bernáth László PhD, Dóka Krisztina PhD, Fodor Antal DLA, Fodorné Molnár Márta PhD, Forgács D. Péter PhD, Fügedi János PhD, Gelenczey-Miháltz Alirán PhD, Kovács Gábor PhD, Kővágó Sarolta CSc, Lázár Katalin PhD, Mizerák Katalin PhD, Nagy Péter Miklós PhD, Németh András DSc, Ratkó Lujza CSc, Sándor Ildikó PhD, Sirató Ildikó PhD, Varga Sándor PhD. Az év során a munkabizottság javaslatot tett Kavecsánszki Máté és Lőrinc Katalin rendes tagságára.

A testület *állandó meghívott tagjai* 2014. január 1-jén: Bólya Annamária, Fenyves Márk, Gaál Marianna, Gál Eszter, Halász Tamás, Karácsony Zoltán, Kavecsánszki Máté, Kazinczy Eszter, Kovács Henrik, Kővágó Zsuzsa, Lévai Péter, Lőrinc Katalin, Macher Szilárd, Major Rita, Mihályi Gábor, Ónodi Béla, Simon Krisztián, Szakály György, Széll Rita, Szúdy Eszter, Török Jolán, Vincze Gabriella, Zsámboki Marcell.

II. A munkabizottság ülései

1. ülés: 2014. február 5. Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet (OSZMI) Táncarchívuma, Budapest

Ács Piroska igazgató köszöntője után *Halász Tamás* gyűjteményvezető, *Varga Andrea* gyűjteménykezelő és *Szúdy Eszter* rész munkaidős tudományos munkatárs, nyugalmazott archívumvezető közreműködésével a jelenlevők megtekintették az OSZMI Táncarchívuma új kutatószobáját, valamint felújított helyiségeit, gyűjteményeit és raktárát. *Halász Tamás* beszámolt a gyűjtemény állományáról, fejlesztési irányairól és munkatársairól. Az állomány főbb adatai (hozzávetőleges számok): 500 ezer fotó, ebből 70 ezer feldolgozva; 10 ezer mozgóképfotó 4 ezer hordozón; 90 hagyaték; 6 ezer kötet könyv; továbbá folyóirattár, plakáttár, szcenikai tár, újságkivágat- és cikkgyűjtemény. A munkabizottság örömmel vette szemügyre a felújított, tágas, elmélyült kutatásra alkalmas látogatói tereket.

A további napirendek között *Bolvári-Takács Gábor* elmondta, hogy Magyarország egyetlen önálló táncszakmai folyóirata, az 1951-ben indult *Táncművészet* a főszerkesztő *Kaán Zsuzsa* halálával 2010-ben megszűnt. A tulajdonosi jogok tisztázása és a lap tartozásainak rendezése után a Honvéd Együttes Művészeti Nonprofit Kft. átvette és vállalta az újraindítás szervezeti hátterének biztosítását és a lap kiadásának koordinálását. Ebben számít a hazai táncszakma támogatására. Az 1958-ban indult *Táncstudományi Tanulmányok* jövőjéről szólva *Mihályi Gábor*, a Magyar Táncművészek Szövetsége elnöke kifejezte a Szövetség szándékát a periodika újraindítására. Ehhez a jelenlevők felajánlották szakmai közreműködésüket. A résztvevők megvitatták a Munkabizottság és a Magyar Művészeti Akadémia jövőbeni együttműködésének irányait, amelyben a táncművész MMA-tagok (*Stoller Antal* r. tag, *Juronics Tamás*, *Mihályi Gábor*, *Pártay Lilla*, *Zsuráfszky Zoltán* lev. tagok) közvetítő-koordináló szerepe nem nélkülözhető.

2. ülés: 2014. június 4. MTA BTK Zenetudományi Intézet, Budapest

Felföldi László bemutatta a *Martin György, a néptánckutató és zenefolklorista* című kiállítást, amely a jeles kutató halálának 30., születésének 80. évfordulója alkalmából 2013. december 3-án nyílt meg a Zenetörténeti Múzeumban. *Martin György* rendszerteremtő igyekezete, dokumentáló-archiváló szenvedélye és a „teljes megismerésre” való törekvése korosztályában mindenki másnál nagyobb hatással volt a magyar és a nemzetközi néptánc kutatás fejlődésére. A kiállítást rendezte Felföldi László és Pávai István. A kiállítás anyagának válogatásában közreműködött Szőkéné Károlyi Annamária.

A további napirendek között *Péter Márta* bemutatta az *Eleven történet. A Duna Művészegyüttes és elődegyüttesei* című munkáját, amely a Duna Palota Nonprofit Kft. kiadásában 2013-ban, 202 oldal terjedelemben látott napvilágot. Ezt követően a jelenlevők *Felföldi László* vitavezetésével eszmét cseréltek az utóbbi években megjelent együttes-történeti, fesztivál-történeti és életrajzi kötetek szakmai tapasztalatairól, elemezték a tánc kutatásra gyakorolt hatásukat.

3. ülés: 2014. szeptember 3. Fővárosi Levéltár, Budapest

Toma Katalin fősztályvezető-helyettes és a bemutatott iratokat őrző IV. osztály munkatársa, *Agócs Tibor* levéltáros elmondta, hogy a különféle művészeti jellegű tevékenységre, képzésre vonatkozólag a Fővárosi Levéltár viszonylag korlátozott forrásokkal rendelkezik, különösen igaz ez a táncművészetre. Az egyetlen valóban gazdag és fokozottan

figyelembe veendő irategyüttes egy személyi fond; mégpedig Dienes Gedeon, egykori diplomata, majd táncművészeti szakember terjedelmes levelezési sorozata (XIV.108). A levelek java része kifejezetten a külföldi szakemberekkel folytatott szakmai jellegű diskurzus. Levéltárunk az özvegy révén jutott az iratok birtokába, aki hozzájárulását is adta az azokban való kutatáshoz. A fond darabszinten rendezett, s részletes raktári jegyzék áll rendelkezésre a kutatáshoz. Az intézményi fondfőcsoport (VIII.) tekintetében csupán néhány kulturális intézmény iratai állnak rendelkezésre. Három ilyen intézmény jöhet szóba a kutatások szempontjából: 1. A Petőfi Csarnok nemrégiben átvett iratai. Az iratanyag meghatározó részét a döntően adminisztratív jellegű iratok mellett a különféle programok szervezésével kapcsolatos dossziékba rendezett dokumentáció alkotja. Ezek között természetesen több táncművészeti jellegű programanyag is fellelhető (plakátok, szóróanyag, videokazetták, programszervezési iratok, stb.) 2. A kőbányai Pataki Művelődési Központ szintén nemrégiben átvett iratai ennél is több adminisztratív iratot tartalmaznak. Az irategyüttes – a fenti fondhoz egyébként hasonlóan – még rendezés alatt áll, az Önök érdeklődésére számot tartó téma jelenléte a fondban kérdéses, ám igen valószínű. 3. Ugyanez vonatkozik – az adminisztratív iratok tekintetében még fokozottabb mértékben – a Belvárosi Ifjúsági Ház irataira is. A munkabizottság tagjai betekintheztek a fenti iratokba.

A további napirendek között *Lőrinc Katalin* ismertette a 2014. július 3-án a Színház- és Filmművészeti Egyetemen megvédett, *A test szövege* című DLA disszertációjának főbb elemeit. A hozzászólók (elsősorban *Beke László*, *Felföldi László*, *Németh András*) méltatták a dolgozat értékeit és készítője kutatói érdemeit.

Bolvári-Takács Gábor sorozatszerkesztő és *Felföldi László* szerkesztő bemutatták Zórándi Mária: *A bartóki út. Pályaképek a színpadi néptáncművészet 20. századi történetéből* c. könyvét. *Vincze Gabriella* szerző-szerkesztő bemutatta a 2013. őszi párizsi mozgásművészeti kiállítás katalógusát (magyarul megjelent az *Enigma* 76. számában), valamint az *Ars Hungarica* hasonló tematikájú lapszámát.

III. A munkabizottság további tudományos programjai és sajtómegjelenései

1. A munkabizottság 2014. április 2-án Pór Anna Emlékülést szervezett a Magyar Tudományos Akadémia Kupolatermében. A rendezvény programja a következő volt: *Halász Tamás* bemutatta az általa filmre rögzített Pór Anna interjút. Visszaemlékezések: *Kövágó Zsuzsa*, *Lőrinc Katalin*, *Novák Ferenc*, *Szűdy Eszter*. Kerekasztal beszélgetés „Tánc – kritika – műértelmezés” címmel. Vitavezető: *Kútszegi Csaba*. A program közben élő táncbemutatóra került sor a Magyar Táncművészeti Főiskola klasszikus balett szakos és néptánc szakos hallgatóinak közreműködésével, betanító mesterek: *Hájas Katalin*, *Ónodi Béla*.

2. Szentesen 2014. október 10-én Maác László Emlékülést rendezett a Szentesi Vendégszeretet Egyesület, a Zöldág Hagyományörző Szakkör és a Szentesi Művelődési Központ a Lajtha László Alapfokú Művészeti Iskola és Hangversenyközpont dísztermében, emlékezve a szentesi népi kollégistára, a néptáncosra, a néprajzkutató muzeológusra, a táncművészeti kritikusra születése 85. évfordulója alkalmából. Az ülésen a munkabizottság *Felföldi László* révén képviseltette magát, a munkabizottság egyes tagjai ajándéktárgyakkal járultak hozzá az üléshez kapcsolódó népi ének, néptánc, népzene, népmese emlékverseny díjazásához.

3. A munkabizottság 2013. évi beszámolója megjelent a Magyar Táncművészeti Főiskola *Tánc tudományi Közlemények* folyóiratának (ISSN 2060-7148) 2014/1. számában, valamint az *Alkotás–befogadás–kritika a táncművészetben, a táncpedagógiában és a tánc kutatásban. IV. Tánc tudományi Konferencia a Magyar Táncművészeti Főiskolán*. (Szerk.: *Bolvári-Takács Gábor* et al.) MTF, Budapest, 2014. (ISBN 978-963-89842-4-1) kiadványban.

Budapest, 2014. december 16.

Andrásfalvy Bertalan DSc elnök
Bolvári-Takács Gábor PhD, titkár
Felföldi László PhD, titkár